

Международный научно-популярный журнал
ISSN 2073-333X

Наука и жизнь Казахстана Қазақстанның ғылымы мен өмірі

№1 (43) 2017

КОЗАЧЕНКО ИВАН ЯКОВЛЕВИЧ

д.ю.н., профессор, Заслуженный деятель науки РФ,
Заведующий кафедрой уголовного права УрГЮУ

Құрылтайшы:
«ҚҰҚЫҚТЫҚ МИССИЯ» ҚОҒАМДЫҚ ҚОРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН КРИМИНОЛОГИЯЛЫҚ КЛУБЫ

Учредитель:
ОБЩЕСТВЕННЫЙ ФОНД «ПРАВОВАЯ МИССИЯ»
МЕЖДУНАРОДНЫЙ КАЗАХСТАНСКИЙ КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ
КЛУБ

Founder:
PUBLIC FOUNDATION «LEGAL MISSION»
INTERNATIONAL KAZAKHSTAN CRIMINOLOGY CLUB

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҒЫЛЫМЫ МЕН ӨМІРІ
НАУКА И ЖИЗНЬ КАЗАХСТАНА
SCIENCE AND LIFE OF KAZAKHSTAN

Халықаралық ғылыми-көпшілік журнал
Международный научно-популярный журнал
International popular-science journal

№1 (43) 2017

ПЕДАГОГИКА - PEDAGOGY

Бас редактор — Е.О. Алауханов
«Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері», заң ғылымдарының докторы, профессор

Главный редактор — Алауханов Е.О.
«Заслуженный деятель РК», доктор юридических наук, профессор

Editor-in-chief — Alaukhanov Y.O.
«Honored Worker of the Republic of Kazakhstan», Doctor of Law, professor

Астана 2017

**«ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҒЫЛЫМЫ МЕН ӨМІРІ»
«НАУКА И ЖИЗНЬ КАЗАХСТАНА»
«SCIENCE AND LIFE OF KAZAKHSTAN»**

Халықаралық ғылыми журналы (Мемлекеттік тіркеу: №9875-Ж 09.02.2009 ж.
Халықаралық тіркеу: ISSN 2073 — 333X, Париж, наурыз)
2009 жылдан бастап жылына 6 рет шығады.

Международный научно-популярный журнал
(Гос. регистрация: №9875-Ж 09.02.2009,
Международная регистрация: ISSN 2073 — 333X, Париж, март 2009 г.)
Периодичность издания журнала выходит 6 раз в год.

Ғылыми еңбектің негізгі нәтижелерін жариялау үшін Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетінің 2012 жылғы 10 шілдедегі №1082 бұйрығымен ғылыми баспалар тізіміне енгізілген.

Журнал индексті ғылыми дәйексөздер қатарына қосылады және ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы бақылау жөніндегі комитет ұсынған заңтану, филология, педагогика, өнертану ғылымдары бойынша басылымдар тізіміне кіреді.

Автор мәліметтің нақтылығына, ресми құжаттардың сілтемелері мен басқа да деректердің дұрыстығына жауапты. Редакцияға келген материалдар кері қайтарылмайды.

Мақалада отандық авторлардың еңбектеріне міндетті түрде сілтеме берілу керек.

Журналға мақаланы қазақ, орыс, ағылшын, неміс, француз, қытай, түрік, араб және ТМД халықтары тілдерінде жазуға болады.

Приказом Комитета по контролю в сфере образования и науки МОН РК от «10 » июля 2012 года № 1082 рекомендован для научных публикаций.

Журнал включен в индекс научного цитирования (ИНЦ) и в список изданий, рекомендованных Комитетом по контролю в сфере образования и науки МОН РК по специальностям: юриспруденция, филология, педагогика, искусствоведение.

Ответственность за достоверность фактов и сведений, содержащихся в публикациях, несут авторы. Материалы редакцией не возвращаются.

В статье обязательно сопровождение ссылок на работы отечественных авторов.

Статьи журнала принимаются на казахском, русском, английском, немецком, французском, китайском, турецком, арабском языках и могут быть написаны на языках народов СНГ.

Веб-сайт: www.nauka-zan.kz

e-mail: nauka-zan@mail.ru;

Журнал редакциясының мекен жайы:

Астана қ., Алматы ауданы, Оңтүстік-Шығыс, оң жағалау, Түлкібас көш., 49 үй

Адрес редакции журнала:

г. Астана, Алматинский район, Юго-Восток, правая сторона, ул. Тулкибас, д.49.

Главный редактор: д.ю.н., профессор Алауханов Есберген Оразович +7 701 111 8828;

Научный редактор: к.ф.н., доцент Абдиева Роза Серикбаевна +7 701 33 234 07.

Төлешова Ұлмекен Болатқызы

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ті, педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының
доценті, педагогика ғылымдарының кандидаты.

Болатқызы Т.

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-і, педагогика және психология мамандығының I курс магистранты

СТУДЕНТТЕРДІҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ БЕЛСЕНДІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Түйін. Мақалада шығармашылық, студенттердің шығармашылық қабілетін қалыптастыру мәселесін зерттеген отандық және әлемдік ғалымдардың еңбектеріне талдау жасай отырып өзіндік пікір ұсынылған.

Резюме. В данной статье анализируются труды отечественных и зарубежных ученых по проблеме формирования творческих способностей студентов, представлено собственное видение автора.

Summary. In this paper, by analyzing the works of domestic and foreign scholars on the issue of formation of creative abilities of students, given the author's own vision.

ҚР «Білім туралы» заңына мемлекеттік саясат негізінде ең алғаш рет әр баланың жеке қабілетіне қарай интеллектуалды дамуы, жеке адамның дарындылығын дамыту сияқты өзекті мәселелер енгізіп отырғаны белгілі. Өйткені ғылым мен техниканы, өндірісті қазіргідей әлемдік деңгейде дамыту үшін елімізге шығармашылықпен жұмыс жасайтын білімді, жоғары дайындығы бар білікті мамандар қажет- деп айтылған.

Шығармашылық - әлеуметтік себеп-шарттан туындайтын қызмет. Шығармашылықтан адамның көптеген психикалық сапалары ашылады, жеке адамның ішкі мазмұны көрініс береді. Шығармашылықтың процесс кезінде адамның психикалық әрекеті барынша жоғары деңгейде өтеді. Бұл жеке адамның интеллектуалдық, эмоциялық, еріктік күшіне жатады. Шығармашылық - ең алдымен, қажырлы да азабы мол еңбек және сонымен бірге адамның барлық дене және рухани күшін барынша жұмсауды қажет ететін шабытты еңбек болып табылады. Шынайы шығармашылық әрқашан да қоғам үшін пайдалы да мәнді нәтиже береді.

«Шығармашылық» сөзінің төркіні – «шығару», «іздену», «ойлап табу» деген мағына береді.

«Шығармашылық» ұғымын көптеген ғылымдар қарастырады. Соңғы жылдары шығармашылықты зерттейтін ғылым туралы сұрақтар пайда бола бастады, яғни – эвристика («эврика»-мен таптым), Архимедтің гидростатиканың негізгі заңын ашқан мезетте айтқан сөзі. «Эврика» - сәтті ой, идея пайда болғанда және «іңірлану» (озарение) кезінде айтылатын қуанышты білдіретін сөз. Эвристика ғылымына келер болсақ, оның зерттеу ауқымы өте кең: шығармашылықтың ерекшеліктері, құрлымы, шығармашылық процесінің

кезендері, типтері, ғылыми шығармашылық пен көркем шығармашылықтың қатынасы, болжаулар мен кездейсоқтықтың ролі туралы, таланттылық туралы, шығармашылықтағы мотивация мен жеке факторлардың ролі, шығармашылық үдерісіне әлеуметтік жағдайдың әсері, шығармашылық белсенділігі жоғары болатын адамның жасы, ғылым мен шығармашылықтағы ойлау стилі, эвристикалық әдістер мен ойлаудың ролі және тағы басқалары деп қарастырады.

Шығармашылықтың елеулі жақтары – беріле әуестену және тапқыну. Беріле әуестенген адам үшін шығармашылық өмір мәніне айналады. Шығармашылыққа берілу оның нәтижесі бүкіл халықтық қолдау тапқанда күшейе түседі. Шығармашылық шынайы болу үшін шабыт керек. Шабыт- бір жағынан жоғары жетістігімен, екінші жағынан адамның күш-қуатының зор өрлеуімен, беріліп іс-әрекет жасауымен сипатталады.

Белгілі ғалым П.И. Чайковский шабытты ерекшеліктеріне қарай сипаттайды: Олар төмендегідей:

- Шабытты күй қойылған мәселені шығармашылықпен шешу үшін құмарта және табандылықпен ұмтылғыш адамда пайда болады. Шабыт – жалқауларға жоламайтын, оның есігін ашпайтын қонақ»;

- Шабытты күй ой мен бейне қозғалыстарының жеңілдігімен олардың айқын әрі молдығымен, тебіреністердің тереңдігімен сипатталады. Шабытты күй аясында таным процесінің бәрі жемісті өтеді. Ерік ой мен әрекет тәртібін қамтамасыз етіп отырады деп ойын тұжырымдайды.

Яғни, шабыттану – шығармашылық үшін типтік сипат береді. Шабыт, бір жағынан жоғары жетістігімен, екінші жағынан адамның күш-қуатының зор өрлеуімен сипатталады.

Шығармашылық - әлеуметтік себеп-шарттан туындайтын қызмет. Шығармашылықтан адамның көптеген психикалық сапалары ашылады, жеке адамның ішкі мазмұны көрініс береді. Шығармашылықтың үдерісі кезінде адамның психикалық әрекеті барынша жоғары деңгейде өтеді. Бұл жеке адамның интеллектуалдық, эмоциялық, еріктік күшіне жатады.

Шығармашылық, ең алдымен, қажырлы да азабы мол еңбек және сонымен бірге адамның барлық дене және рухани күшін барынша жұмсауды қажет ететін шабытты еңбек болып табылады. Шынайы шығармашылық әрқашан да қоғам үшін пайдалы да мәнді нәтиже береді.